

Математичне обґрунтування кута нахилу робочої поверхні кулькового млина

Ю.І. Бойко аспірант, Ю.Г. Сухенко доктор техн. наук

Національний університет харчових технологій

Перспективним засобом для подрібнення зернових продуктів є кульковий подрібнювач, в якому реалізується новий спосіб подрібнення, оснований на застосуванні регульованих стискаючо-зсувних деформацій і втомлювальних процесів [1, 2].

Основним конструктивним параметром подрібнювача є кут нахилу робочої поверхні розмелювального кільця до вертикальної вісі подрібнювача, тому що він має визначальний вплив на режим руху подрібнюваного продукту по поверхні розмелювального кільця. Цей рух є комбінацією двох складових – переміщення продукту по конічній поверхні за рахунок відцентрової сили і за рахунок відкидання його кульками в процесі складного осцилюючого руху.

Конструкція кулькового подрібнювача дозволяє змінювати в певних межах кут нахилу робочої поверхні кільця і, відповідно, швидкість переміщення продукту, лише на етапі його виготовлення. А тому важливо визначити раціональні величини кутів нахилу розмелювального кільця вже на етапі проектування подрібнювача.

Теоретичний кут нахилу розраховали за умови поступового руху розмелюваної частинки продукту P (рис.1) по поверхні розмелювального

кільця. Для частинки масою m сила тяжіння G направлена вертикально вниз, а сама частинка P переміщується по поверхні розмелювального кільця, яка нахилена до вертикалі під кутом φ_1 .

Розкладемо складний вектор сили тяжіння на нормальну та дотичну складові до поверхні розмелювального кільця:

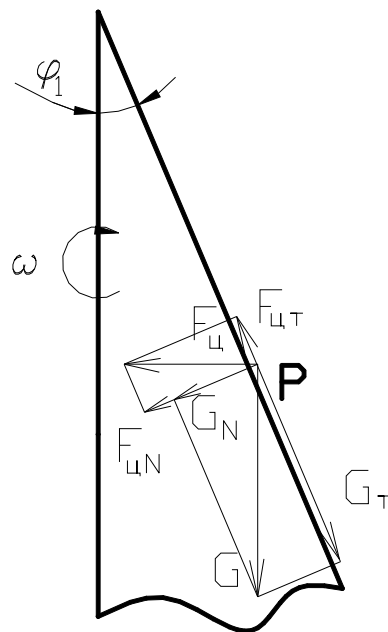

Рис. 1. Схема руху частинки по поверхні розмелювального кільця

$$G_N = mg \sin \varphi_1,$$

$$G_T = mg \cos \varphi_1,$$

де G_N – нормальна складова сили тяжіння, Н;

G_T – дотична складова сили тяжіння, Н;

g – прискорення вільного падіння, м/с^2 .

При обертанні кільця на частинку P діє відцентрова сила $F_{\text{ц}}$, яку також можна розкласти на дві складових:

$$F_{yN} = m_c \omega^2 r \cos \varphi_1,$$

$$F_{yT} = m_c \omega^2 r \sin \varphi_1,$$

де F_{yN} – нормальна складова відцентрової сили, Н;

F_{yT} – дотична складова відцентрової сили, Н;

ω – кутова швидкість обертання вала, с^{-1} .

Сумарна нормальна складова, яка притискає частинку до поверхні розмелювального кільця:

$$N = F_{yN} + G_N = m_c \omega^2 r \cos \varphi_1 + mg \sin \varphi_1 \quad (1)$$

Сила тертя, яка перешкоджає руху частинки по поверхні:

$$F = f (m_c \omega^2 r \cos \varphi_1 + mg \sin \varphi_1) \quad (2)$$

де f – коефіцієнт тертя.

Дотична сила, що діє на частинку:

$$T = F_{yT} - G_T = m_c \omega^2 r \sin \varphi_1 - mg \cos \varphi_1 \quad (3)$$

Умовою того, що частинка буде рухатись вгору по поверхні розмелювального кільця кулькового подрібнювача є нерівність $T \leq F$, коли сила тертя частинки менша за відцентрову дотичну складову, що діє на частинку по поверхні розмелювального кільця [3]:

$$F_{yT} \leq Nf + mg \cos \varphi_1. \quad (4)$$

Підставимо відповідні величини для F_{yT} і N :

$$m \omega^2 r \sin \varphi_1 = mg \cos \varphi_1 - f m (\omega^2 r \cos \varphi_1 + g \sin \varphi_1) + mg \cos \varphi_1. \quad (5)$$

Після перетворень отримаємо:

$$\operatorname{tg} \varphi_1 = \frac{f \omega^2 r + g}{\omega^2 r - gf}. \quad (6)$$

Рівняння (6) перепишемо у вигляді:

$$\operatorname{tg} \varphi_1 = \frac{f + \frac{g}{\omega^2 r}}{1 - \frac{gf}{\omega^2 r}}, \quad (7)$$

де $f = 0,3$ – коефіцієнт тертя зерна пшениці по сталі;

$\omega = 6,7$ – кутова швидкість обертання вала, с^{-1} ;

$r = 0,14$ – відстань від осі обертання до частинки матеріалу, м;

$g = 9,8$ – прискорення вільного падіння, м/с^2 .

Порівняння розрахованого кута нахилу розмелювального кільця (19°) та отриманого експериментальним шляхом (17°) показало, що результати розрахунку та експерименту є адекватними.

Література

1. Сухенко Ю.Г., Бойко Ю.І. Кульковий млин для подрібнення відходів олійно-жирової сировини // Хранение и переработка зерна. – 2005. – №12 – С.55 – 56.
2. Деклараційний патент України № 65015 А. Спосіб тонкого подрібнення матеріалів і пристрій для його здійснення / Сухенко Ю.Г., Бойко Ю.Г., Білий В.І. – Опубл. 15.03.04р. Бюл. № 3.
3. Яблонский А.А., Никифорова В.М. Курс теоретической механики Ч. 1. Статика Кинематика: Учебник. – М., “Высшая школа”, 1971 – 424 стр., с ил.